

Список використаної літератури

1. О'Конор Дж. Искусство системного мышления: Необходимые знания о системах и творческом подходе к решению проблем / Джозеф О'Конор и Иан Макдермотт ; пер. с англ. – 2-е изд. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. – 256 с.
2. Экономическая энциклопедия / науч.ред.советиз-ва Экономика. Гл. редактор Л.И.Абалкин М: ОАО «Из-во «Экономика»», 1999.- 1055с
3. Онишко С. В. Механізм фінансового забезпечення інноваційного розвитку України : дисертація на здобуття наукового ступеня д.е.н. за спец. 08.04.01 – фінанси, грошовий обіг і кредит / Світлана Василівна Онишко. – 2004 р.
4. Столбова М.А., Проведення контролю при формуванні системи управління діяльністю девелоперських компаній // Наукові записки львівського університету бізнесу і права.-2015.-№14

МОРФОГЕНЕЗ СИСТЕМИ УПРАВЛЕННЯ ДЕВЕЛОПЕРСЬКОЮ КОМПАНІЄЮ

Столбова М.А.

В статті розглянуті окремі аспекти морфогенезу системи управління діяльністю компанії. визначені базові принципи управління. Охарактеризовані фактори внутрішнього і зовнішнього впливу на середовище компанії. Розкрито зміст і сутність системи. визначені етапи формування системи управління діяльністю компанії. Охарактеризовані функції системи управління діяльністю компанії, розкрито їх зміст.

Ключевые слова: управління діяльністю компанії, система управління, принципи управління, функції управління

MORPHOGENESIS OF MANAGEMENT ACTIVITIES OF A DEVELOPMENT COMPANY

Stolbova M.

This article highlights certain aspects of morphogenesis management of a company. The basic principles of management are defined. Internal and external factors effecting the environment of the company are characterized. The content of the system is revealed. The stages of morphogenesis management of a company are defined. The functions of management of the company are characterized.

Keywords: management of the company, management system, management principles, management functions

Надійшло до редакції: 12.04.2016 р

Рецензент: д.е.н., професор Монастирський Г.Л.

УДК 336.648

ІНВЕСТИВАННЯ СТРАТЕГІЙ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

І. Ю. Гришова, д.е.н, професор, Уманський державний педагогічний університет

С. С. Стоянова-Коваль, к.е.н., доцент, Одеський державний аграрний університет

У статті докладно розглянуто питання необхідності маркетингових досліджень суб'єктів аграрного виробництва України з метою активізації залучення інвестиційних коштів венчурних фондів. Запропоновані варіанти формування та можливі ризики використання венчурного капіталу на сучасному етапі просування нових продуктів і технологій на глобальний продовольчий ринок.

Ключові слова: інвестиційні джерела, венчурний капітал, інноваційний маркетинг, пріоритети та стратегія венчурного бізнесу.

Постановка проблеми: Незважаючи на сумну макроекономічну ситуацію, кризові процеси часто відкривають нові можливості для інвестицій і дають шанс на перезапуск національної економіки. Навіть на тлі загального спаду досвідчені інвестори можуть розпізнати нові точки зростання серед нішевих сегментів бізнесу. Аграрний сектор зберігає колишню інвестиційну привабливість, хоча його розвиток і стримують низькі світові ціни на сільгосппродукцію. Наприклад, продукти рослинництва і тваринництва є вісім з десяти товарних позицій, за якими зафіксовано максимальне зростання експортної виручки за останні два ро-

ки, в той час як продажі багатьох інших товарів скоротилися в рази.

Однак, незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, слід зазначити на необхідність пошуку додаткових фінансових джерел задля прискорення стратегічного розвитку інноваційного ринку в умовах виведення національної економіки України з кризового стану, налагодування нових ринків збуту після підписання економічної угоди з ЄС, що обумовлює актуальність та необхідність даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій: Питанням теоретичних і практичних аспектів

маркетингового розвитку інноваційного ринку та венчурного інвестування присвячені наукові дослідження відомих українських і зарубіжних учених: А. Андрійчука, І. Васильчука [1], В. Геєця, А. Гальчинського, І. Гришової [3], О. Красноруцького [4], С. Козьменко, Є. Крикавського, В. Кузьменка, Ю. Лупенка [2], І. Макаренко, М. Маліка, О. Митяй, В. Онищенко, Д. Пітерса, В. Пилипчука, В. Семиноженка, О. Трофімчука, Т. Шабатури, М. Чумаченка, Й. Шумпетера, Б. Язлюка та багатьох інших вчених-економістів.

Виклад основного матеріалу: Фінансово-кредитна інфраструктура не відповідає сучасним вимогам диверсифікованих підприємств, оскільки не гарантує умов його стабільного розвитку і фінансової незалежності. Через галузеву специфіку проблемним для харчових підприємств є фінансове забезпечення виробничої діяльності, зокрема, залишається досить складним для диверсифікованих підприємств доступ до ресурсів: по-перше, недостатній обсяг державної підтримки; по-друге, недоступність кредитних ресурсів через високі відсоткові ставки; по-третє, неврахування сезонності галузі сільського господарства. Загальний обсяг залучених у сільське господарство кредитів становив лише 6% від загального обсягу кредитування національної економіки [4]. Така тенденція спричинена як суб'єктивними, так і об'єктивними чинниками. Проте, інтерес до українського агробізнесу виявляють іноземні інвестори

і кредитори. Так, в 2016-му очікується, що кредитування аграрного сектора з боку ЄБРР складе 200 млн євро. За словами аналітиків ЕУ, можливим драйвером майбутнього зростання може стати величезний транзитний потенціал країни [3].

Експерт з економічних питань Міжнародного центру перспективних досліджень вважає, що одним з основних показників ефективності державної політики в різних сферах, зокрема економічній, що враховуються провідними міжнародними кредиторами та компаніями під час здійснення кредитування та вкладення інвестицій, є місце країни у міжнародних рейтингах, яких існує близько десяти. Україна також є їх учасником, проте високий рівень корупції, бюрократія, неефективне державне управління та використання адміністративних методів в економіці не позиціонують нашу державу як інвестиційно привабливу. 2014 - 2015 роки були роками надій на зміни, проте істотних зрушень нам досягти так і не вдалося [5,6].

Узагальнення статистичної інформації дозволило встановити залежність ефективності діяльності аграрних, зокрема харчових підприємств від обсягу інвестицій у їх основний капітал. З цією метою було здійснено групування адміністративних областей України за обсягом інвестицій в основний капітал харчових підприємств, охарактеризовано їх за середніми значеннями результативної і факторних ознак (табл. 1).

Таблиця 1

Залежність ефективності діяльності харчових підприємств від рівня інвестицій в основний капітал за 2015 р.

Показник	Обсяги інвестицій суб'єктів аграрного виробництва				4 група до 1, +/-	В середньому по Україні
	1 група (57,45-299,97)	2 група (399,98-542,49)	3 група (542,50-785,02)	4 група (785,03-1027,52)		
Кількість областей	9	12	2	2	-	25
Виробництво валової продукції у підприємствах, млн. грн.	799,77	2158,60	3043,10	4526,90	3727,13	1929,64
Виробництво валової продукції підприємствами в розрахунку на 100 га с.-г. угідь, тис. грн.	253,44	226,92	230,08	462,12	16,34	231,21
Рівень рентабельності, %	3,11	14,22	16,50	19,45	208,68	13,8

Отримані дані свідчать про суттєву різницю результативних ознак між крайніми групами, що є наслідком вкладення більших обсягів інвестицій. Зокрема, в адміністративних областях з найвищим рівнем факторної ознаки (Черкаська і Київська області), рівень рентабельності харчових підприємств на 16,3 відсотковий пункт вищий, ніж у підприємствах областей 1 групи.

Як свідчить аналіз статистичної інформації, на диверсифікацію діяльності харчових підприємств в середньому спрямовується близько 25 % загального обсягу інвестицій у їх основний капітал. Решта фінансових активів використовуються для підтримки діючих потужностей, їх технічне переоснащення і реконструкцію.

Традиційно джерела інвестування диверсифікації діяльності харчових підприємств можуть бути внутрішніми (власні кошти суб'єктів господа-

рування, державні інвестиції, позики) і зовнішніми (іноземні інвестиції). Першочерговим джерелом фінансових ресурсів є власні кошти підприємств, що формуються за рахунок чистого прибутку та амортизаційних відрахувань. Перевагами самофінансування інвестиційних процесів харчових підприємств є простота і швидкість доступу. Водночас, власні джерела фінансування є досить обмеженими, що обумовлено низьким рівнем рентабельності виробництва у продовольчому секторі та нераціональною амортизаційною політикою.

Стабілізація економічної ситуації обумовлює необхідність формування принципово нових інноваційних напрямків, розробки маркетингової стратегії оздоровлення фінансів, виходячи з історично сформованого гео економічного становища, наявних ресурсів і виробничої бази, державної підтримки та наявного кадрового потенціалу.

Реалізація стратегії сталого випереджаючого розвитку аграрного виробництва можлива на основі підтримки національного товаровиробника, реалізації проектів державно-приватного партнерства, спрямованих на імпортозаміщення, що створить нові робочі місця, збільшить бюджетні надходження та доходи громадян України.

Сьогодні бізнес зацікавлений у запровадженні методик та інструментів стратегічного маркетингу задля налагодження інвестиційної діяльності на підприємствах аграрного сектору України, використання інформаційних технологій у процесі стратегічного планування, посилення стратегічної орієнтації підприємств на поглиблення ринкових відносин потреби підприємств у створенні дієвої стратегії поведінки на аграрному ринку. Маркетингова стратегія дозволить налагодити розробку і практичне втілення комплексу маркетингу, полегшить вибір цільових ринків,

визначить довгострокові цілі підприємства.

Прискорення інвестиційних процесів передбачає необхідність розробки порядку формування показників, які є основою оцінки інвестиційної привабливості підприємств, зокрема на основі зовнішньої і внутрішньої звітності підприємства з метою розкриття інформації про джерела фінансування, а також управління ризиками інвестування. Це може істотно спростити завдання аналізу й вибору об'єкта інвестування, зокрема інноваційного характеру.

З метою дотримання інтересів учасників інвестиційного процесу за рахунок дієвого управління ризиками на підприємстві, пропонується механізм управління ризиками венчурного проекту (табл. 2), який охоплює окреслення методів ідентифікації, аналізу, планування та контролю ризиків інвестиційного процесу.

Таблиця 2

Показники карти ризиків інвестування маркетингових стратегій підприємств аграрного виробництва

Показники			
Фінансові	Контрагенті	Виробничі	Соціальні
<ul style="list-style-type: none"> - вартість підприємства; - інноваційні проекти; - фактичний і необхідний обсяг венчурних інвестицій; - коефіцієнт автономності; - забезпеченість інноваційних проектів власними оборотними коштами (відсоток виконання бюджету інвестицій); - показники динаміки рівня забезпеченості) 	<ul style="list-style-type: none"> - обсяги продажу (рівень виконання плану продажу, динаміка продажу) вітчизняним та іноземним покупцям; - обсяг бракованої продукції; - повнота і своєчасність поставок; - виконання асортименту 	<ul style="list-style-type: none"> - обсяги виробництва; - динаміка виконання плану виробництва; - рівень освоєння нових видів виробництва; - нормативи витрат на одиницю продукції; - динаміка приросту витрат 	<ul style="list-style-type: none"> - чисельність персоналу; - продуктивність праці; - кваліфікаційний склад; - фонд оплати праці
Значення для стратегії розвитку			
Оцінка ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та забезпеченості венчурних проектів власними коштами, розрахунок потреби в зовнішніх венчурних інвестиціях	Вивчення якості процесу постачання продукції та лояльності клієнтів, частки підприємства на ринку.	Оцінка динаміки виробництва, фондіввіддачі, обсягу інвестицій в інновації, фондоозброєність, коефіцієнти вибуття, оновлення виробничого обладнання, конкурентоспроможність продукції	Дослідження плинності персоналу, відповідності складності робіт кваліфікаційному складу працівників, втрат робочого часу, заборгованості з оплати праці

Зважаючи на рівень керованості ризиками інвестиційного проекту з урахуванням стадій його життєвого циклу, слід відмітити, що найменш витратними є перші два етапи (передінвестиційна фаза). Особливу увагу варто звернути на етапи виконання та завершення, які пов'язані з найбільшим рівнем ризиків інвестиційного проекту. Аналіз етапів інвестиційного проекту дозволяє більш ґрунтовно оцінити структуру витрат на його здійснення або припинення.

Отже, виділені в табл. 1 групи показників карти ризиків дозволяють оцінити відповідальність бізнесу перед учасниками венчурного проекту та сформулювати систему показників, що спрямовані на розкриття змісту економічної безпеки підприємства. Однак проблемним залишається визначення показника ефективності управління ризиками інвестування, що актуально в умовах

необхідності інтенсифікації процесів залучення інвестицій у вітчизняну економіку та захисту інтересів учасників інвестиційного проекту в умовах фінансово-економічної та політичної нестабільності.

Вирішення вказаної проблеми знаходиться в площині робіт з проектування заходів щодо впровадження інноваційних ідей і розробки моделі управління ризиками венчурного проекту. Відповідно, прийняття управлінських рішень передбачає попереднє проведення аналізу та вибір стратегічних аспектів управління венчурним проектом. В свою чергу, доцільно аналізом венчурного проекту охопити оцінку рівня готовності підприємства до впровадження моделі управління, витрат на заходи з впровадження, ефекту від впровадження певної системи управління ризиками та витрат часу на її модернізацію.

Враховуючи членство України в СОТ, пріоритетами державної політики в аграрній сфері, що сприятимуть розвитку агромаркетингу, є: інноваційне спрямування розвитку підприємств аграрної сфери за рахунок впровадження сучасних технологій, нових видів продукції; максимально можливе залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій; впровадження сертифікованих за європейськими стандартами ресурсозберігаючих виробництв, технологій та продукції; сприяння розвитку стратегій інтеграції сільськогосподарських підприємств.

При порівнянні венчурних інвестицій із іншими джерелами фінансування інвестиційних проектів підприємств у сучасних складних економічних умовах високого ризику неповернення вкладених коштів та необхідності додаткового фінансування при одночасному стратегічному супроводженні бізнесу особливо задля повноцінного виходу українських продуктів на світовий ринок застосування венчурного капіталу є доцільним і необхідним критерієм створення оптимальної структури фінансування проектів економічних реформ. Маркетингова стратегія планування діяльності підприємств, розроблена сумісними зусиллями керівників та інвесторів завжди повинна спиратися на те, що на зміну кризі завжди приходять нові проекти, а проблеми з залученням нових клієнтів і платоспроможністю перетворюються у додаткові бонуси і прибутки, що дозволить обійняти достойне місце нашої продукції на глобальному ринку.

Висновки: Традиційно аграрне виробництво є капіталомісткою галуззю з досить високим рівнем інвестиційної привабливості. Однак, поступове відродження виробничого потенціалу, у тому числі шляхом диверсифікації, сприяє збільшенню потоків інвестиційних ресурсів в підприємства продовольчого сектора економіки.

Сьогодні венчурний капітал є додатковим інвестиційним ресурсом, який здатний зменшити розрив між різними джерелами фінансування інноваційних проектів, тобто власними активами, державною підтримкою, банківськими позиками. Але для цього необхідно забезпечити сприятливі умови, які будуть гарантувати стабільне «визрівання» бізнес проектів, здатні підвищити рівень віддачі від інвестицій протягом декількох років, та дозволять розширити коло потенційних інвесторів.

Джерела венчурного капіталу - інвестори, які прагнуть отримати високий дохід. Вони виступають донорами бізнесу. Реципієнтами є підприємці, яким потрібні вливання капіталу. Між ними знаходяться венчурні фонди, які заробляють гроші на процедурі посередництва між зацікавленими сторонами. Венчурні фонди працюють за наявності двох умов. Перша – це наявність потоку проектів, друга – сприятливий інвестиційний клімат, завдяки якому можливо при адекватному фінансовому забезпеченні посіяти, виростити і зібрати хороший врожай у вигляді дивідендів венчурному капіталісту, підприємству, державі та суспільству.

Список використаної літератури :

1. Лупенко Ю.О. Фещенко В.В. Сучасні технології венчурного фінансування аграрного бізнесу / Ю.О. Лупенко. В.В. Фещенко // Облік і фінанси, - 2015. №1 (67).- С.81-87 Електронний ресурс. – режим доступу:<http://www.afj.org.ua/pdf/251-suchasni-tehnologii-venchurnogo-finansuvannya-agrarnogo-biznesu.pdf>
2. Гришова І.Ю. Аналітичне забезпечення економічного розвитку підприємств з позицій інвестиційної привабливості / І.Ю. Гришова, С.С. Стоянова-Коваль // Проблеми і перспективи економіки та управління : науковий журнал / Черніг. нац. технол. ун-т. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. – № 2 . – С. 195-204.
3. Красноручський О.О. Тенденції та перспективи розвитку венчурного інвестування суб'єктів аграрної сфери України / О.О.Красноручський, Т.М.Гнат'єва // Ukraine-EU.Modern Technology, Business and Law collection of international scientific papers: Part1.Modern Priorities of Economics/Engineering and Technologies. – Chernihiv: CNUT, 2016. -P.163-167.
4. Корнилюк Р. Перезагрузка инвестиций: кто и что готов купить в Украине/Р. Корнелюк // журнал Форбс, 2016. № 3. Електронний ресурс. – режим доступу: <http://forbes.net.ua/magazine/forbes/1412411-perezagruzka-investicij-kto-i-hto-gotov-kupit-v-ukraine>
5. Митяй О.В. Особливості формування і оцінки конкурентоспроможності в аграрній сфері / О.В. Митяй // “Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія “Економічні науки” – 2014.– № 4.– С. 12-19
6. Бочі А. Україна у світових рейтингах. /А. Бочі // Вісник, -2015. № 45. Електронний ресурс. – режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/9160>
7. Crowdfunding Industry Report 2015. Електронний ресурс. – режим доступу: <http://www.crowdfunding.org/editorial/global-crowdfunding-market-to-reach-344b-in-2015-predicts-massolutions-2015cf-industry-report/45376>
8. Наумова Л.М. Інституційні механізми стимулювання інноваційного розвитку агропродовольчої сфери регіону / Л.М. Наумова, О.Б. Наумов // Таврійський науковий вісник: Науковий журнал. Вип. 93. – Херсон: Грынъ Д.С., 2015. – С. 328-333.

9. Gryshova I. Ukraine's positions in international ratings evaluation as a factor of its competitiveness/ I. Gryshova, I. Kryukova, O. Mityay // Економічний часопис-XXI. – 2015. – № 5-6. – С. 24–27.

10. Язлюк Б.О. Фундаментальні та прикладні економічні механізми підприємств при реалізації соціальних інвестицій як основа інноваційного розвитку держави/ Б.О.Язлюк// Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В.А. Дерій (голов. ред.) та ін. - Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. – Том 18. - № 2. – С. 305-309.

11. Шабатура Т.С. Інвестиційні потоки як фактор нарощення інноваційного потенціалу підприємств / Т.С. Шабатура, С.С. Стоянова-Коваль, В.О. Непочатенко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – №3(8), 2013.

12. Шабатура Т.С. Инвестиционная привлекательность предприятия в контексте оценки рыночной стоимости бизнеса / Т.С. Шабатура, С.С. Стоянова-Коваль // Тезисы докладов Международной научно-практической конференции: «Институциональные основы функционирования экономики в условиях трансформации», 23 мая Нюрнберг.- 2014. С.332-335.

13. Anisimova Iu. Modern approaches to the construction of financial instruments at markets of electric energy//Czech Journal of Social Sciences, Business and Economics. 2014. Vol. 3. No. 1 (2014). Pp. 64-73.

ИНВЕСТИРОВАНИЕ СТРАТЕГИЙ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ СУБЪЕКТОВ АГРАРНОЙ СФЕРЫ УКРАИНЫ

Гришова И.Ю., Стоянова-Коваль С.С.

В статье подробно рассмотрены вопросы необходимости маркетинговых исследований субъектов аграрного производства Украины с целью активизации привлечения инвестиционных средств венчурных фондов. Предложенные варианты формирования и возможные риски использования венчурного капитала на современном этапе продвижения новых продуктов и технологий на глобальный продовольственный рынок.

Ключевые слова: инвестиционные источники, венчурный капитал, инновационный маркетинг, приоритеты и стратегия венчурного бизнеса.

INVESTMENT STRATEGY OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF AGRARIAN SECTOR OF UKRAINE

Gryshova I. Stoyanova-Koval S.

The article details considered necessary market research of agricultural production in Ukraine in order to enhance the involvement of investment funds venture capital funds. The variants of formation and possible risks of using venture capital at this stage to promote new products and technologies to the global food market.

Keywords: investment sources, venture capital, marketing innovation, priorities and strategy business venture.

Надійшло до редакції: 12.04.2016 р

Рецензент: д.е.н., професор Красноручський О.О.

УДК 631

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ РИБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ЇХ ЧУТЛИВОСТІ

Є. Ю. Маркова, к.е.н., здобувач, Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. Петра Василенка

Розглянуто передумови розвитку інтеграційних процесів в рибпромисловому комплексі України. Проаналізовано сучасний стан розвитку та фінансового забезпечення рибної індустрії України. Досліджено переваги та недоліки системи корпоративного управління різних організаційних типів підприємств в рибній промисловості. Обґрунтовано формування механізму сталого розвитку підприємств рибної промисловості на основі аналізу їх чутливості.

Ключові слова: інтеграція, рибне господарство, інтегровані корпоративні структури, конкурентоспроможність, інвестиції, аналіз чутливості.

Постановка проблеми: В умовах світової економічної кризи вітчизняна економіка, в цілому, в тому числі її найважливіший сектор - галузь рибного господарства, стають все більш залежними від дій міжнародних інститутів і конкретних країн конкурентів, що впливають на конкурентос-

проможність товарів, послуг і капіталів.

Успішне вирішення питань, пов'язаних з насиченням національного ринку рибною продукцією, залежить від наукового обґрунтування цілого ряду проблем, характерних для ринкової економіки. В їх числі особливу значимість і актуаль-